

SJÓMARKSMÁLID Á DANATINGI 1901

Tað hevur verið hildið fram av serliga tjóðveldismonnum, at føroyingar ikki hava vitað av, tá ið 1901-fiskisáttmálin varð gjørdur.

Hetta er ikki beint.

Við at lesa taluna hjá Jóannes bónda Paturssyni á ríkisdegi 1901 undir viðgerðini av tí viðgita 1901-sáttmálanum siggja vit, at hann, ið var einki minni enn orðførari fyri ríkisdagsins størsta flokk, "Vensre" talar heitt fyri hesum sáttmála og takkar ríkisdegnum so hjartaliga fyri hann.

Hetta – hesin tilburður – er ein seguligur sannleiki, ið harra Erlendur Paturssonur ikki kann reingja.

Men hóast so er, uppliva vit tað, at sami Erlendur Paturssonur sigur, at hoveðu vit haft menn sum J. P. í dag at viðgjørt sjómarksmálið heldur enn "leggöldini" á tingi, vildi verið betri burtur úr.

Tessverri er sostatt veruleikin, at bæði í 1901 og í 1954 vóru tað sjálfstýrismenn og sambandsmenn sum mistóku seg í sjómarksmálinum, avreiddu okkara fiskirættið við strendur okkara til bretar.

Áðrenn 1901 áttu vit jú 16 fjórðungs sjómarkið – tað fór av sjálfstýris- og sambandsmanna áðum.

Í 1954 kundu vit vunnið 12 fjórðungsmarkið; men tað avreiddu fólkaflokkurin og sambandið.

**Nú tveitti Erlendur Patursson hamin
- eingin føroyskur fiskimaður kann
nú vera í iva um, at hann og
tjóðveldið vilja**

AVREIÐA GRØNLAND FYRI LOYSINGINA

**ið kortini ikki gevur okkum 12 míla-
markið, um 1954-sáttmálin heldur**

Í 14. sept. koyrir Erlendur Patursson á við jukanini, at nú stendur valið ímillum stjórnarskipanina ella loysingina.

Vit megu taka loysingina, sigur hann, um vit skulu fáa 12 míla fiskimarkið.

Nú er, sum fleiri ferðir nevnt, sannleikin tann, at heldur 1954 fiski-sáttmálin við bretar undir núverandi stjórnarskipan, heldur hann akkurát líka væl, um vit leysa, tí við loysingini yvirtaka vit arv og

skuld.

Vit hanga uppá 1954 sáttmálan akkurát á sama hátt, sum Ísland við loysingini 1943 hekk uppá 1901 sáttmálan til 1951.

Loysingin hjálpir okkum so statt einki fiskisáttmálanum viðvíkjandi, men hon vil taka frá okkum øll okkara útróðra- og onnur ser-rættindi í Grønlandi.

Hver fiskimaður vil verja tjóðveldið – loysingina – við hesum fylgjum?

ina og landstýrið, at lógaruppskotið skal verða kunngjørt og fiskimenn við dekkisferum eisini fáa prisviðbótina.

TØKK

Hjartaliga takki eg øllum, sum mintust meg á 50 ára starvsdegi mínum, 14. juli, og á 65 ára føðingardegnum 26. juli.

Við heilsan.

Andreas Hansen.

(Dia í Funningsstovu).

P. M. DAM

verður 60 ár 11. august

11. august fyllir Petur Mohr Dam 60 ár.

Liv hansara hevur verið ein støðugur bardagi fyri at betra korini fyri hinum arbeiðandi fólkinum í Føroyum.

Ikki stórt meira enn smádrongur, tá pápin doyði, mátti hann taka á seg forsyrjaraskylduna, tí tá fekkst eingin hjálp frá tí almenna í slíkum førum.

Sum unglingi gjørdist hann sjúkur – fekk tuberkular í ryggini – og lá hann tvey long tíðarskeið í seingini og mátti síðani tá hann kom upp aftur ganga við gipsbandasju um kroppin í mong ár.

Hvussu liv hansara hevði legnað seg, um hann ikki á ungum árum fekk hesa herviliga sjúku, er ilt at siga; men nú nýtti hann tíðina, meðan hann var sjúkur, at vinna sær hollan kunneika – hann las og las, og tað var góður andsmennandi lesnaður hann valdi sær.

So fór hann á læraraskúlan. – Fekk lærarapróg og gjørdist lærari fyrst í Sunnbæ og síðani á Tvøroyri, har hann enn hevur pláss.

Tíðliga vaknaði í honum hugurin fyri arbeiðararørluni, og tað var so skjótt, tá hann var komin á Tvøroyri, at hann fór uppi arbeiðið har og var við til at stovna javnaðarfelagið.

Í 1928 varð hann valdur á lóging sum javnaðarmaður fyri Suðuroy, og var hann fyrsti kreðsvaldi javnaðarmaður á Føroya lótingi. Í ár hevur hann sostatt sitið 30 ár á tingi – helvtina av lívi sínum. Í eini 27 ár hevur Dam verið formaður javnaðarflokksins, og tað kann sigast fyri vist, at spart seg hevur hann ongatíð í stríðnum fyri at bota um kor hins arbeiðandi mansins, teirra sjúku og av lagnuni illa viðfarnu. Ídnari talsmann hava arbeiðarflokkarnir neyvan átt í nøkrum landi, enn Dam hevur verið. Fólkatingsmaður hevur Dam eisini verið, og hevur hann á fólkatíngi vunnið sær virðing fyri bjartskyni sitt framferð sína. Aldri veik hann ein tamma frá tí, hann sá var rætt, so mátti hver standa ímóti, sum vildi. Slíkt skapar virðing millum menn, og virðing vann Dam har, og virðing vinnur hann alla staðni har hann ber við, bæði millum part amenn og mótsæðumenn.

Eisini sum kommunalpolitikkari hevur Dam havt stóran týdning. – Hann hevur í mong ár verið formaður í Fróðbiar sóknar kommunu men er tað kortini ikki í lóguni.

Sum politiskur agitator man hann neyvan hava sín líka í Føroy-

um, talugávarnar hevur hann góðar, og ótroystiligar er hann.

Vit ynskja eftir, at P. M. Dam má verða ferur fyri at halda áfram í føroyskum politikki enn í mong ár til frama fyri landi, til frama fyri tað arbeiðandi fólkið og tey sjúku og gomlu og tey, sum illa eru stódd á annan hátt. Og vit ynskja eftir, at hann má eiga kreftur til at føra flokk okkara fram til sigurs, so endi kann verða gjørdur á størmannaveldinum í Føroyum.

Bláðið ynskir tær til lukku á 60-ára føðingardegi tínum, P. M. Dam og tað takkar tær fyri tær bregð, tú hevur útint, tær 30 árin, tú hevur sitið á Føroya lótingi!

Ólavsøku- tingsetan 1958

var ðslitin hósdagin tann 7. august.

Bara eitt mál fekk fullgiggjaða viðgerð, tað var málið um tingsins veðhald fyri einum vatnleiðsluláni uppá 800.000 kr. til Havnar kommunu.

Tað varð samtykt við luttøku frá øllum flokkum.

Javnaðarflokkurin tók upp aftur fólkapensjónaruppskotið, sum var felt í seinastu setu. Flokkurin tók eisini upp aftur málið um barnastudningspening til barnaríkar familjur, og hann bar fram nýggj mál sum: "Býting av bjargingarpeningi umboð í fiskiskipum eftir sáttmálanum," "radar umboð í øll ferðafólka skip yvir 20 tons," "nóg nógvar bjargingarbatár av gummi umboð í øll skip okkara.

Vega- og havnamálið varð lagt fram aftur av landstýrinum.

P. M. Dam javnaðarflokksins vegna fanst at sambands- og fólka-flokks landstýrinum, at tað var so lítarligt aftur at hava lagt Sunnbæ, Hovi og Fámjin burtur úr. Hann talaði sterkt fyri, at menn ikki soleiðis gloymdu smáplássini. Avtoftaðust hesi, vildi tað manga verða tungligt hjá fólki á størbyggunum. Hesar vóru tí veruliga ógviliga sterkt interesseraðir í at gera tað liviligt á smáplássunum. Seinri setti Dam undirtíkið av Arnold Nielsen broytingaruppskot um at jatta Sunnbæ 500.000 kr. til lendingina, Hovi 150.000 til havna-bygging og Fámjin 100.000 til lendingina har.

Hesi broytingaruppskot hevur landstýrið so kveistrað burtur. – Men Kr. Djurhuus skal nokk nú til heystar friggja bæði til Sunnbægar Hovbingar og Fámennigar.

Tað vóru 12 hitastig í Havn ígjár.

Lógin um prisviðbót til fiskimenn á dekkisfer- um verður sett í gildi.

Á tingi í seinastu setu varð samtykt uppskot frá javnaðarflokkinum um at veita útróðramonnum við dekkisferum prisviðbót.

Landstýrið hevur ikki sett hesa lóg í gildi og borið við, at grundin til tess var, at peningur ikki var avsettur.

Miðvikudagin í vikuni varð samtykt á fundi millum figgarnevnd-